'Stratíš mě za krátko, mé zlaté poupátko!"

Píseň tu přinesli tenkrát studenti z Prahy.

Přijeli na prázdniny, navštívili známé a večerem se sešli v primitivní besídce vesnické hospody starého Vendelína. Besídka zrobena z latí a prken neohoblovaných, polepena různými obrázky a karrikaturami, jež vystříhány z časopisů, obrostlá divokým vínem, stála za dvorem v hezké zahrádce, kde voněl šalvěj a zalitá reseda. Nad besídkou v korunách jabloně jako ve snu tichounce šveholily mladé pěnkavy a za cestičkou u zdi nízké hučely včely v úlech.

První večer po svém příjezdu z Prahy potlačili studenti touhu navštíviti otce Vendelína, aby se neřeklo, že bez hospody nemohou býti, ale dnes učinili výjimku. Dozvěděli se, že jejich dávný a dobrý druh Štěpán Hora je na odchodu ze vsi, a jako by jen čekal, aby své kamarády spatřil, uvítal a hned se s nimi rozloučil.

"Štěpán tu dnes přespí naposledy."

"Kam půjde?"

"Do Ameriky, do Texasu. Jmenoval nám i to město, kam odejde, ale kdo pak si to pamatuje. Tatík mu již z jara poslal peníze na cestu. Pořád odkládal cestu. Ale zítra už jistě odjede. Kufr se šaty a pušku poslal už včera napřed po dráze do Hamburku."

"Proč starý Hora volá za sebou Štěpána do Ameriky?"

"Štěpán nám dal čísti to psaní. Starý píše, že je víc nemocen než zdrav, že by farmu prodal a vrátil se do Čech, ale že by majetek svůj musil dáti z nouze od polovice zdarma, a pak že ví, že by živ nedojel."

"A což Helenka?"

"To víš, že jí valně není. Mají se se Štěpánem tak rádi. Štěpán letos už nadobro uklouzl vojanskému kabátu, měla býti po žních svatba, ale v tom přišlo to psaní Štěpánovi. Štěpán žádal Bartoše, aby mu dal Helenku hned, že si ji vezme s sebou do Ameriky, ale Bartoš ani slyšet. Tam že on své dítě nepošle. Helenka byla celá zoufalá, ale Štěpán ji utišil. Bude tam dlouho, dokud bude otec na živu. Až zemře, zatlačí mu oči, pohřbí jej, farmu prodá a vrátí se sem zase."

Starý Hora v dávných letech už, když začaly u nás celé vesnice stěhovati se do Ameriky, byl po Americe jako posedlý. Ale moudrá žena jeho mu nedovolila tu sázku do americké lutrie, kde se může sice něco vyhrát, ale taky všecko prohrát. Ale když Horova umřela, hleděl Hora nahradit, co zameškal. Prodal stateček a že pojede se Štěpánem do Ameriky. Ale hoch, tehda sotva dvanáctiletý, vzepřel se, a že odtud nepůjde. Na stranu hochovu přidali se i sousedé. Hora rozdělil peníze za statek stržené na dva stejné díly. Sedlák Bartoš zrovna hledal půjčku, tomu tedy půjčil Hora Štěpánův podíl a dal mu jej pojistit, a Bartoš slíbil, že za úroky bude Štěpána řádně vychovávat jako svého, dokud si sám nebude moci vydělat. S druhým podílem odejel do Ameriky. Dopisoval si s Bartošovými a se Štěpánem, a když v pozdějších letech psal Hora synovi, kdyby se chtěl ženit, aby svůj podíl na statku Bartošové vypověděl, odepsal mu Štěpán, že se bude jednou ženit, ale právě proto, že si svůj podíl na statku nechá, poněvadž by ten podíl musil tam zase před svatbou zanésti.

A Štěpán vysvětlil otci, že jinou si nevezme, než Helenku Bartošovic.

"Jak to bude s tvým podílem, Štěpáne?" ptal se Bartoš, když Štěpán chystal se na cestu.

"Jak by bylo. Zůstane u vás, až se vrátím."

"Což když se nevrátíš?"

"Vrátím se!"

"Ale kdybys třeba na cestě zemřel?"

"Pak je odkazuji Helence."

"Já nechci nic, já chci jen tebe, Štěpáne!" rozplakala se Helenka.

Otec jí pomoci nechtěl, Štěpán nemohl. — —

Hodina za hodinou ubíhala v osvětlené besídce zahrádky pod pláštěm tiché teplé noci letní. Nebe hvězdami poseto, kolkolem vše spalo, jen tady plno hovoru a smíchu a zpěvu. Hlouček studentů v čele dlouhého těžkého stolu, mezi nimi Štěpán, chvíli zamlklý, chvíli zas tvořil illuse o zítřejší, vlastně již dnešní cestě své, o tom světě dalekém, neznámém. A kolem stolu rázovité postavy sedláků a svalnatí hoši selští s opálenými tvářemi. Nikomu se nechtělo vstát a říci "dobrou noc". Jedna noc, žádná noc. Ostatně kdož ví, zdali kdy se tu zase tak sejdou.

Na východě za dalekým Řípem počalo slabě svítati.

V letě po druhé hodině s půlnocí už se tak slunce ohlašuje.

Jako by nemělo spaní. Pozdě večerem zajde tam za ty lesnaté hory daleko za Louny a za chvíli už za Řípem a dalekým Bezdězem začíná obloha na východě rudnout.

"Dnes už spat nepůjdeme, Štěpáne!"

"Však se vyspíme jindy dost. Ještě si zazpíváme naposled."

"Ale potichu, lidé spí při otevřených oknech."

"Ještě jen dále pojď, k lesu mne vyprovoď, přitul se ke mně blíž, Lidunko má, stratíš mne za krátko, mé zlaté poupátko — —"

Štěpán se zachvěl, oči mu zvlhly. Vstal a vyšel z besídky. Na židli pod třešní seděl hostinský Vendelín, podřimoval.

"Vendelíne," zaburcoval jím Štěpán, "tady jsou peníze, stačí dobře na dnešní útratu všech. Kdyby se ptali po mně, řekněte jim, že se zase vrátím."

Stiskl mu ruku a vyšel na prázdnou náves.

Zamířil silnicí ze vsi. Ohledl se po statku Bartošovic. Jedno okno dokořán, v okně dívčí hlava.

Zamával kloboukem na pozdrav.

"Štěpáne!"

"Zbudila tě ta píseň, viď, Helenko?"

"Nespím celou noc. Kam jdeš, Štěpáne?"

Nemohl promluvit už. Jen kloboukem mávl směrem, kam silnice ubíhá. A rychlým krokem se vzdaloval ze vsi.

Nad úvozem dohonila jej píseň jeho známých, konec písně, jež spícími zahradami a vlahým vzduchem sem zalétala.

"Až vyjdou hvězdičky jak z úla včeličky, budu kdes v cizině pro tebe lkát — —"

Štěpán se obrátil, s povzdechem poslal "s bohem" té tiché vesničce topoly obemknuté a rázně kráčel ku předu.

Štěpán slíbil známým, že ranním vlakem odjede do Prahy a z Prahy přes Roudnici dál do Německ, do Hamburku. Takhle to bude lepe. Do Roudnice odtud je pět hodin cesty. Štěpán dojde do Roudnice a tam počká na vlak.

Vesnice mizela za vesnicí, den rostl, slunce vynořilo se za Řípem a vzneslo se nad širý kraj, plný zpěvu skřivanů a vůně obilí a kvetoucího jetele.

Štěpán chtěl polní cestou odbočiti k Řípu, vystoupit nahoru k té bílé kapličce, podívat se zpět — je odtamtud jasně viděti jejich dědina jak na dlani.

Nešel. Vidět z dálky uprchlé naděje a štěstí, je tolik, jako neviděť.

Před samou Roudnicí zaslechl Štěpán za sebou dusot koní a rachocení venkovské bryčky. Nejspíš někdo pospíchá na dráhu, Štěpán nepospíchal. Ujede-li mu jeden vlak, počká na druhý.

Za chvíli byl povoz na blízku.

"Štěpáne!"

Štěpán se ohlédl. To byli koně Bartošovi. Bartoš sám řídil koně, vedle něho seděla Helenka.

"Štěpáne," volala, "vrať se!"

Povoz zarazil před Štěpánem. Z koní se jen kouřilo.

"Jsme tu za hodinu," povídal Bartoš, a zatáčel s povozem na silnici, "jen když si nám neujel. Kdybys byl už ve vlaku, byla by nesnadná honba. Helenko, přesedni do zadu — Štěpáne, sedni si vedle Helenky, pojedeme zpět."

"Helenka pojede tedy přece se mnou do Ameriky?"

"Nepojede — ty taky ne. Co bys tam dělal."

"Je tam můj otec."

"Byl tam, ale dnes je u nás ve vsi."

"Můj tatíček?"

"Ráno přijel vlakem. Když se tě nemohl dočkat, prodal tam svůj majetek a přijel sám. Přestál cestu dobře. Je ustarán sice, ale může tu být ještě několik roků, budete-li jej míti rádi."

Štěpán vskočil do vozu, usedl vedle Helenky a koníci klusali zpět k domovu.

Helenka se přitulila ku Štěpánovi.

"Viď, Štěpáne, že nebudeš s těmi hochy už nikdy zpívati tu smutnou písničku? — víš, jak jsi odcházel."

Vřelým polibkem jí to slíbil.

Dr. H.

Pro koho!

Od Alphonse Karra.

Doktor X. je odvolán s chvatem od oběda; spěcha, kvapí. Jedná se o ženu ze sousedství, jež se otrávila. Lékař jest uveden do obydlí více nádherného než elegantního, kde vše označuje luxus a marnivost a nic vkus a něžnost.

On se ženy táže, on o ženu pečuje, on ženu zachraňuje....

Dva dni na to představuje se muž bílých vlasů, vynikající tournury lékaři: "Doktore," praví, "vy jste zachránil ženu, ku které chovám něžnou a hlubokou náklonnost; touž dobou osvobodil jste mne od žalu a výčitek, jež by byly skončily teprve mou smrtí; byl jsem k ní drsný, přísný, lakomý; ubohé dítě chtělo malou ekypáž — jako celý svět — Odmrštil jsem její žádost, ona se domyslela, že jí už nemiluji — a chtěla umříti. Doktore, přicházím k vám osobně poděkovati, přicházím, abych vám řekl, že se nedomnívám, že honorář, jejž vám za vaši péči přináším, vyrovná nás úplně."

A stařec odešel, zanechav na krbu svitek zlata.

Následujícího dne v poradní hodinu lékařovu vstoupil muž asi padesátiletý, temné pleti, obdařen značnou tělnatostí, s lesknoucíma se diamanty v náprsence a brillanty na prstech, muž padesátiletý, jehož prsa byla ozářena velkým zlatým řetězem, a jehož hlas byl zvučný a silný.

"Milý pane," započal, "jsem vám povinen objasnění za malou bláznivku, jež se hodlala otráviti. Zahrál jsem jí žárlivou scénu nespravedlivě, přiznávám, zdá se — vyčítaje jí mladého nápadníka, jejž vydávala za svého bratrovce. Jsem prchlý a urážlivý, pane, hrozil jsem, že ji opustím, — ďáble! nebyl bych nikdy věřil, že je mi ubohé to děvče tak vřele nakloněno! Jaká to hluboká náruživost! Byla by bývala třetí, pane, jež by byla umřela pro mne! Jest spravedlivo, aby každý byl živ svým zaměstnáním, doufám, že toto postačí!"

A obtloustlý muž vypočetl tři sta franků v stříbrných pětifrancích, jež seřadil v tři stejné řádky na doktorově psacím stolku.

Doktor X. osaměl, poněkud zaražen, poněkud nespokojen.

Zazvoněno.

Sličný mladík, nakadeřen, oholen, vstoupil; jeho límec na bílém krku byl vyzývavé facony, rámě jeho bylo okrouhlé.

"Jste pan doktor X.?"

"Ano, pane!"

"Pane, přicházím poděkovati vám za péči, jíž jste věnoval jedné ze svých sousedek, rozkošné ženě, kteráž mne poctivá jistou pozorností a kterouž jsem přiměl k zoufalství nepatrnou nevěrou. K ďasu! Člověk se přece nemůže dát skonfiskovat jedné ženě! Ona pojala věc trochu tragicky, ubohá přítelkyně! Nejsem právě při penězích, doktore, lancknecht mě přistíral posledně, ale, neškodí, prozatím přicházím vám říci, že jste si získal přítele."

Podal ruku doktorovi, nahlédl do zrcadla, opravil poněkud vlasy a odešel....

Doktor se odebral ku své nemocné.

"Madame," pravil jí, "vděčnost vaše za malou službu vám prokázanou osvědčila se způsobem pro mne překvapujícím. Obdržel jsem svitek zlata, jež mi přinesl se vzácnou šetrností starý šedivý pán; ponechávám si jej. Ale, madame, nemohu přijmouti stříbro druhého pána; dovolte, abych navrátil je vám, kteréž vlastně náleží. O třetím, zdaž vás klame, buďte ubezpečena, že vinu toho nese lancknecht. Vaši tři přátelé zdají se vám býti velice oddáni."

"Ah, pane, kdyby mne byl on miloval, jako tito tři, nebyla bych si zoufala."

"Jakže — kdo on?"

"Ah, doktore, nevděčník, jenž mne opustil, týž, pro něhož jsem chtěla umříti, herec to Sevestův, jenž obdržev engagement v New Yorku, zmizel!"

Lupičské způsoby

Pod tímto názvem uveřejňuje "Osvobožděnije" episodu z činnosti petrohradského advokáta a spisovatele Berenstama, jenž vypráví:

Rychle jsem vešel do hovorny. Uprostřed ní stál šedivý stařec vězeň, jenž mne očekával, dobrodušně se usmívaje.

Jeho záležitost každého pobouřila. V době továrních bouří, uštvaní, rozčilení jimi dělníci kladli odpor policii, která přišla zatknouti jejich soudruhy. Odpor přemohli, ale místo několika lidí sebrali celý zástup lidu.... Mezi zatčenými byl i Kostin.

Posadili jsme se. Odevzdal mně obžalobu.

"Tak mně povězte, jak to bylo, kterak jste se dostal sem?"

"Zcela jednoduše," odvětil. — "Já jsem se bouří nikterak nesúčastnil. Pravím vám to na své dobré svědomí....... Proč? Nemám náklonnosti ke vzpourám. Především — je to nepořádek, není od nich užitku, ale jen samý poplach a spousta; a pak — odsuzuji se takové věci bez soudu.... za vinné odpovídají i nevinní.... Seděl jsem si klidně v kasárnách.... Všichni rozum ztratili, lítají jako zběsilí, co do ruky přišlo — poleny, škopíky s pomejemi házeli po policii, ale já si sedím v komůrce na posteli a myslím si: Co se tak pobláznili, budou mít velkou zodpovědnost, zůstanou bez kousku chleba.... Tak co — přišla policie zatýkat — nepřekážejte, nač spískávat mělu?! — Jenže policie, víte, posunovala dvéře, zakryla se jimi a dostala se nahoru. Utišila to. Všichni se rozběhli do komůrek, uschovali se, polehali na postele, jako by spali.... Policie začala chodit od čísla k číslu, každého prohlížela, sebrala. Přišli též ke mně. Policejní komisař vletěl, celý rudý, oči vypoulené."

"Kdo tu z těch holomků zůstává?"' křičí a celý se třese.

"Já, Kostin Semjon," pravím.

"A ty takový makový," a začal mne titulovati tím nejvybranějším.... "Přiznej se, ty podla duše, házel jsi na policii polena, či ne?"

"Nikterak ne," pravím, "vaše vysokorodí, neházel —"

"Lžeš, starý pse, házel, na očích ti to vidím, že's házel —"

"Nikterak ne, vaše blahorodí."

"Přiznej se," křičí, "a to, jak tě vezmu do rukou, hnedle se přiznáš, já i mrtvého naučím mluvit.... Co mlčíš, zdechlino?"

A já vskutku stál a mlčel. Měl jsem už veliký dopal. Na co ty lupičské způsoby? — Ale on už zrovna řval:

"Co mlčíš? — Házel jsi?"

"Nikterak ne," odpovídám, — "neházel jsem, ani polen jsem žádných neměl."

"Neměl? No, a kdyby's byl měl? Mlav!"

Pojednou se mi tak udělalo vesele na srdci, sám nevím, od čeho.... Tak jsem mu odpověděl:

"Na uctěnou vašnosti bych nelitoval polínka."

Řekl jsem a zasmál jsem se. A jak si vzpomenu na tuhle svou odpověď, ještě teď se zaraduju. On až ucouvl, znovu se zatřásl.

"Dát mu, ale pěkně!" vykřikl. A dali mně! ....

Tak tedy za tahle slova jsem v tom uvázl. Jiných důkazů proti mně nebylo. Šest měsíců sedím v samovazbě....

"Eh, staroušku, co jsi tak najednou spustil!"

"To nic, milostpane, já toho nelituju.... Je to svízel, tady sedět — tesknota mne mučí, čísti nemím.... Chodím, chodím, někdy až do pláče se dám.... Ale přece nelituji. Když se mi nejvíce zasteskne, a já si vzpomenu svých slov — pojednou mně je veselo.... A to jinak není možná.... Já nemám rád těch lupičských způsobů ....Pořádek musí být!"

Tajemství továrny.

Napsal K. Prušanský. Přeložil Sigma.

Maje doutník v ústech, procházel se po zahrádce u svého domu Karel Ivanovič Weiss, první dilovedoucí v papírně firmy Schlepps a spol., který za tajemství, jak se barví látky, jež ukradnul v Anglii, dostával ročního platu šedesát tisíc rublů. Čisté, žlutým pískem posypané cestičky, bujné květiny, ve větvích poskakující a vesele cvrlikající ptáci, hřející jasné slunce, vše to mělo slavnostně sváteční vzezření, které se úplně shodovalo se vznešeně slavnostním vzezřením Karla Ivanoviče. Malá, podsazená, jako z mramoru vytesaná postava Karla Ivanoviče, jeho objemné břicho, nadouvající se pod sněhobílou vestou, jeho široký, červený obličej, na němž spočíval výraz spokojenosti a sebevědomí, všechny tyto okolnosti zřetelně povídaly, že Karel Ivanovič jest úplně spokojen s tím božím světem, sám se sebou, se svým domkem a zahrádkou a konečně se svým postavením u firmy Schlepps a spol. Asi před deseti lety byl Karel Ivanovič docela obyčejným dělníkem, který od rána do večera musil dřiti jako galejní otrok.

Kdyby byl Karel Ivanovič býval stejně hloupým jako ostatní dělníci, byl by musil až do své smrti vzdychati pod těžkým jhem. Byl však člověk rozumný a hned pochopil, že jako obyčejný dělník daleko to nepřivede a že musí provésti nějaký chytrý kousek. Praštil prací ve své vlasti a odjel do Anglie, kdež byl přijat do práce v jedné z nejpřednějších továren. Zde počal pracovati jako tahoun, aniž pustil se zřetele hlavní věc, totiž onen chytrácký kousek. Tři léta ztrávil v továrně byl němý jako ryba, zbožný jako ovečka a svůj cíl vytrvale sledoval tak dlouho, až hloupý anglický mistr se dal chytiti a svoje tajemství si od Karla Ivanoviče Weisse nechal vylákati. Rozumí se samo sebou, že Weiss, maje tajemství v rukou, opustil ihned továrnu a Anglii. Ale neodebral se do své vlasti, nýbrž do ruského Polska, kde vzdor všem námahám nebylo ono tajemství známo. V továrně firmy Schlepps a spol., v jedné z největších v Lodži, přijat byl s otevřenou náručí a ustanoven s ročním platem deseti tisíc rublů. Když se majitelé firmy opravdu přesvědčili, že zná ono tajemství, zvyšovali mu plat každý rok. Po sedmiletém pobytu v továrně měl nejen roční plat šedesát tisíc rublů, ale nabyl i takové důležitosti, že celé ředitelství musilo tančiti dle jeho píšťalky. Ano, Karel Ivanovič kašle na všechny inženýry, řiditele, ba i na majitele továrny, neboť dobře ví, že to závisí jen na jeho vůli, aby dostal od konkurenční firmy dvojnásobný plat.

Nepotřebuje proto dělat žádné okolky. A čím to? Poněvadž on, Karel Ivanovič, jest šikovný člověk, a ví, jak se každá věc musí chytiti a provésti. Oh, jeho, Karla Ivanoviče, nikdo nepřelstí, z něho tajemství nikdo nevyláká — to mohou lidé dlouho čekati. Karel Ivanovič si to tak zařídil, že ani ďábel nemůže proniknouti do jeho oddělení. Nejednou se stalo, že chefovi přirazil dveře před nosem. V písárně neznali ani součástky, kterých Karel Ivanovič používal. Činil potřebné objednávky sám. Dílovedoucímu dělníkovi, inženýrovi nebo soukromé osobě bylo tím méně možno vniknouti do jeho tajné dílny. Oddělení jeho bylo svatyní, do níž nikdo nesměl vstoupiti bez jeho dovolení. Ani jediný dělník nemohl se chlubiti, že viděl Karla Ivanoviče při práci. Pracoval vždycky za uzavřenými dveřmi a užíval služeb jenom nejpotřebnějších dělníků, nikdy však déle než pět, šest dní.

Jediný člověk, kterého déle držel, byl hlídač. Ve volbě jeho byl Karel Ivanovič zvlášť přísným, měl za tím účelem celý systém. Předně vzal za hlídače jenom takového člověka, který nebyl v žádném poměru k továrně. Za druhé přijal jenom toho, kdo na takové místo ani nepomýšlel a za třetí mohl na toto místo reflektovati jenom vyslovený hlupák. Čím hloupější byl, tím byl Karlu Ivanoviči milejší. Ačkoli se považoval za velikého znalce lidí, podrobil přece jisté zkoušce každého hlídače, než ho přijal. Nebylo nejmenší pochyby, že Karel Ivanovič byl mazaný a že nikdo na světě nebyl s to jej obelstíti. Byl tak zabrán svými myšlenkami, že ani nepozoroval nepatrnou, zanedbanou osobu, která blížila se zahrádce, a když přišla k plotu, začala se smáti. Karel Ivanovič se zastavil, vyňal doutník z úst a tázal se přísně:

"Co chcete?"

"Nechci docela nic", odpověděla postava.

"Proč se tedy směješ?" ptal se Karel Ivanovič, počínaje nahlížeti, že nemá co dělati s nějakým chytrým člověkem.

"Hi, hi, hi, kytky", ukázala postava na zahrádku, "hezký".

"Hloupý chlap", usmál se dobromyslně Karel Ivanovič.

"Hi, hi, hi, to jest pravda. Každý říká, že jsem hloupý. Ve Varšavě každý a zde také."

"Nejsi tedy zdejší?"

"Hi, hi, hi, nejsem odsud, jsem z Varšavy."

"Co zde děláš?"

"Hi, hi, hi. Co mám dělat? Mohou hlupáci něco dělat?"

"Z čeho tedy žiješ?"

"Hi, hi, hi, z chleba. Jím chleba a žiju."

"Odkud však béřeš chleba?" ptal se Karel Ivanovič, kterého napadlo, že by z tohoto hlupáka mohl udělati znamenitého hlídače svého oddělení."

"Hi, hi, hi, dostávám ho. Když mám hlad, prosím o chleba, a lidé mi ho dají."

"A když žádný nedostaneš?"

"Hi, hi, hi, to nejím. Jíst jest však lepší než nejíst. Když člověk dlouho nejí, kručí žaludek."

"Máš pas?" ptal se Karel Ivanovič, který byl nyní přesvědčen o úplné pitomosti tohoto člověka a tím i o jeho způsobilosti k úloze hlídače.

"Ano", a individuum kvapně hledalo v kapsách a podalo pak Karlu Ivanoviči jakýsi papír skrze plot.

Karel Ivanovič rozbalil papír, nasadil si skřipce a četl: "Ludvík Stanický." Pak se ptal: "Jak sem přicházíš?"

"Řekli mi, že tu mám strýčka, který mě má rád."

"Našel jsi ho?"

"Hi, hi, hi, kde ho mám hledat?"

"Jak se jmenuje tvůj strýc?"

"Jak to mám vědět?"

"Proč jsi sem přišel, když nevíš, jak se tvůj strýc jmenuje?"

"Není to jedno, jsem-li zde nebo ve Varšavě?"

"Nešel bys ke mně sloužiti?" ptal se Karel Ivanovič, který byl nyní úplně přesvědčen, že většího hlupáka nemůže najíti.

"Hi, hi, hi, sloužit? Dáte mi také jíst?"

"Dostaneš peníze a můžeš si koupiti, co chceš."

"Jak moc?"

"Dvacet rublů měsíčně."

"Ha,ha, stříbrné ruble?"

"Ano," smál se kysele Karel Ivanovič.

"Já mám rád stříbrné ruble, hezky se blyskají."

Karel Ivanovič byl se svou akvisicí tak spokojen, že poslal hlbce do kuchyně a dal jej tu nakrmiti. Druhého dne stal se hlupák hlídačem v jeho oddělení.

Karel Ivanovič považoval se právem za velikého znalce lidí. Nový hlídač byl opravdu fenomenální hlupák. Neměl kouska vlastního rozumu; dělal jenom to, co mu bylo poručeno. Jestliže mu bylo nakázáno, aby zametl světnici a zároveň mu nebylo řečeno, aby smetí a koště vynesl, nechal obé ve světnici. Každý den před odchodem musil mu Karel Ivanovič vysvětliti, co má druhý den dělati. Zapomněl-li něco nařídití, mohl býti jist, že to nebude uděláno. Tento hlupák se Karlu Ivanoviči zamlouval stále více. Po půl roce nabyl k němu takové důvěry, že ho pouštěl i do oněch místností, kam doposud žádný druhý nevstoupil. Stávalo se nyní často, že ho Karel Ivanovič užíval jako pomocníka při svých tajemných pracích; smál se vždycky, až mu slze tekly, když hlupák na dělníky, kteří si ho dobírali, zlostně křičel:

"Vy jste rozumní a nemůžete Karlu Ivanoviči pomoci, ale já jsem hloupý a beze mne by Karel Ivanovič nebyl hotov...."

Tak uplynul rok. Jednoho krásného jitra našel Karel Ivanovič svého hlídače svíjeti se v křečích na podlaze. Hlupák musil býti dopraven do nemocnice. Tam se druhý den pozdravil, ale ihned zmizel a více se do továrny nevrátil.

Uplynulo zase půl roku. Jednoho dne byla firma Schlepps a spol. překvapena nečekanou zprávou. Tajemství, které její továrně dodávalo převahy nad konkurenčními firmami a pomocí kterého ovládala trh, bylo majetkem konkurenční firmy Schmireles a spol.

Karel Ivanovič byl jako bleskem zasažen, když se to dozvěděl. Jak, kdo? Nepopuzovalo ho na to'ik odcizení — kradou všichni fabrikanti, jeden od druhého — nı kolik ta okolnost, že on, Karel Ivanovič, dal se obelstíti. Bylo mu zhola nepochopitelno jak jeho tajemství, které chovál pod sedmi zámky, bylo mu před nosem odcizeno. Běhal jako šílený po písárně, chytal se za hlavu a křičel: "To mohl udělati jenom sám ďábel!" Najednou však zůstal státi jako přimrazen, hrozivě pak zaklel a vyběhl ven. Na ulici skočil do první drožky a ujížděl do továrny Schmireles a spol.

Tam byl přijat s otevřenou náručí. Sám chef mu běžel naproti, odvedl ho do své pracovny, usadil do pohovky, nabídl mu havana a pak se ho s úsměvem ptal: "Co přinášíte nového, Karle Ivanoviči?"

Karel Ivanovič, který se zatím uklidnil a vlídným přijetím byl jako u vytržení, začal spěšně:

"Pochopujete jistě, že to, co spadlo s vozu, jest ztraceno."

"Ovšem", smál se okouzlujícím způsobem fabrikant, "jest to moudré přísloví."

"Chápete také, že bych byl veliký hlupák, kdybych chtěl vám činiti výčitky."

"Dovolili jsme si jenom to, co si dovolují jiní", smál se opět okouzlujícím způsobem fabrikant.

"Ať jest tomu jakkoli", pokračoval Karel Ivanovič, "rád bych jen věděl, kdo mne obelstil?"

"Jste opravdu zvědav?" usmál se fabrikant.

"Velmi. To musí býti zatrolené chytrá hlava, když se mu podařilo vyzráti na Karla Ivanoviče."

"Vážím si vás, Karle Ivanoviči, tou měrou, že s největší radostí vašemu přání vyhovím." Fabrikant stiskl knoflík. Sluha se objevil ve dveřích.

"Ať jsem laskavě přijde pan inženýr Stanislavský."

Za několik minut objevila se ve dveřích postava, kterou když Karel Ivanovič uzřel, vyskočil a zůstal státi jako zkamenělý. Úsměv pohrával na rtech přicházího. Běžel ke Karlu Ivanoviči, podával mu obě ruce a pravil:

"Nezlobte se, Karle Ivanoviči. Všichni jsme lidé, všichni chceme býti živi...."

"U všech hromů", volal Karel Ivanovič, když se vzpamatoval. "Jak sem přicházíte? Co pak vaše místo jest v barvírně? Vaše místo jest na jevišti, neboť jste geniální herec. Hráti celý rok hlupáka, aniž by se prozradil, to jest podivuhodné."

"Jiným způsobem by se s tak chytrým člověkem, jako jest Karel Ivanovič, nic nepořídilo," usmál se inženýr.

Tato poklona se Karlu Ivanoviči tak líbila, že se dal do srdečného smíchu. "Věděl jste tedy, že mám zvláštní zálibu v hlupácích?"

"Ovšem," odvětil fabrikant. "Měli jsme už dávno v úmyslu vylákati na vás za pomocí dělníků a dílovedoucích vaše tajemství, ale všichni, které jsme k vám poslali, odtáhli s dlouhým nosem. Tu hledal u nás pan Stanislavský místo i doporučili jsme, aby zkusil svoje štěstí. Jak vidíte, provedl svou věc dobře."

"Ale, jak to bylo s pasem? Tam nestálo Stanislavský, ani že jest inženýr."

"To jest jednoduché. Vyměnili si pasy s jedním naším mistrem."

"Dovolte, pane, abych vám nabídl svoje přátelství a řekl vám, že obdivuji vašeho ducha", pravil živě Karel Ivanovič, jste chytrý muž a mně, starému hlupáku, dělá to obzvláštní potěšení, že mohu uzavříti přátelství s mužem, který jest dvacetkrát chytřejší než já."

Oba specialisté stiskli si přátelsky ruce.

"Nemáte teď v úmyslu nás poškozovati levnějšími cenami?" tázal se Karel Ivanovič fabrikanta.

"Levnějšími cenami?" povídal fabrikant zdlouha. "Nač to? Můžeme se spojiti a spojenými silami tisknouti ostatní. Sdělte laskavě svým chefům, že nejsme od toho, vstoupiti s nimi ve spojení."

Umění učiniti z ďáblů — anděly.

— "Berliner Tagblatt" uvádí tři případy, kdy lékařská věda přetvořila nejzvrhlejší povahy skoro ďábelských náruživostí v nejmírnější, nejcenostnější údy lidské společnosti. "Alameda County Hospital" v San Francisku jest oním zázračným místem, kde lékaři dovedou operovati duši. Roku 1900 byl jistý německý poddůstojník, jménem Rickenberg, uhozen Indianem přes hlavu pažbou, což mu přivodilo otřesení mozku. Tělesně se sice uzdravil, ale za to probudila se v něm náchylnost ke zločinům. Kradl a loupil, až se ocitl za mřížema. Postižen byv starou nemocí, dostal se do San Franciska do jmenovaného hospitálu, kdež lékař Röntgenovými paprsky konstatoval, že mu byla oním Indianem rozdrcena lebka a malé třísky kosti že mu tlačí na mozek. Provedl tedy na Rickenbergovi operaci a třísky odstranil. A hle! — zatvrzelý dosud zločinec polepšil se tak, že se stal vzorným občanem. Na dobu před operací však úplně zapomněl. Jiný případ: Devítiletý Charlie Ryan byl poraněn sekerou na hlavě,a následek toho byl že hoch pocítil v sobě nezvyklou krvežíznivost, trápil zvířata, ranil starší sestru, ba jednou dokonce přistihla ho matka, když se chystal podřezati krk své mladší sestře. Zavedli ho tudíž do San Franciska, kde lékař shledal, že jedna kostička zarazila se při poranění hlavy do mozku. Po provedené operaci byl hoch zase hotovým beránkem. Podobný postup byl i ve třetím případě. Malý Montee Ledechoss vypadl z kolébky a poranil se na hlavě. Od té doby bylo na něm pozorovati zvláštní náchylnost k zločinům, které ovšem nemohl ještě prováděti, poněvadž byl příliš malým. Ale jeho záměry byly přímo ďábelské. Usoužení rodiče dali ho do ústavu pro choromyslné, avšak zde jeho zlé náruživosti jen mohutněly. Konečně dověděl se otec z listů o zázračném ústavu v San Francisku, i dal tam hocha dopraviti — a následovalo totéž jako u Ryana. Z toho je patrno, že osvědčili se methoda odhalovati pomocí Röntgenových paprsků a chirurgicky odstraňovati vady mozkové, staneme snad jednou před faktem, že nebude na světě žádných zločinců. Místo ďáblů budou sami andělé.

V zeleném hávu.

Po příkladu matky přírody, která se přioděla zeleným hávem, udělali už majitelé domů a nájemci zase pořádek v yardech a uličkách. A což vlastní naše tělo? Nepotřebuje ono také trochu pročistění, aby orgány v parném letním snáze mohly vykonávati svoji práci? Zajisté! Trpíte-li bolením hlavy, máte-li zvětšené žlázy, hnisající rány nebo oteklé údy, nepracuje-li dobře žaludek, jste-li zemdlení a seslabeni, jest to důkaz, že Vaše krev jest znečistěna. Potřebujete Severův Krvečistitel. Týž vypudí z krve všechny škodlivé látky, tvoří nová červená tělíska a pod blahodárným jeho vlivem pronikne pocit nové svěžesti a síly celou soustavu.

Pan Frant. Čáp z Dardanelle, Ark. to může dosvědčiti. "Tehyně moje měla těžkou ránu na noze", píše, "a dělaly se jí příčesy, ale jak začala užívati Severova Krvečistitele, přestaly se jí dělati a noha splaskla."

Taková dosvědčení chodí jedno za druhým. K dostání v lékárnách nebo u výrobitele W. F. Severy v Cedar Rapids, Iowa. Cena $1.00